Ч. 190 (13.735). Львів, субота 21. липня 1934 Pooztową opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“. Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Справа інтернованих в Березі Картуській.

Інтервенція пос. д-ра Ст. Барана у шефа публичної безпеки в Тернополі.

Дня 17. липня ц. р. інтервеніював посол д-р Степан Баран у начальника виділу публичної безпеки воєвідського уряду в Тернополі п. Жиборського в справі деяких українських громадян, вивезених до концентраційного табору в Березі Картуській на Поліссі. У відповіді на повищу інтервенцію пос. д-ра Барана начальник Жиборський заявив, що до ізоляційного табору в Березі Картуській вивезено тільки тих, дотично котрих стверджено понад сумнів усі вимоги, означені декретом президента про поміщення в таборі, що справді могли бути небезпечні для спокою і публичної безпеки. З українських політичних організацій ригорові згаданого декрету президента підпали тільки особи, щодо яких поліційна влада ствердила їхню причасність у працях в Організації Українських Націоналістів (ОУН). При устійнюванні кандидатів до концентраційного табору не кермувалася влада ніякими побічними мотивами, маючи на оці виключно охорону публичного спокою і публичної безпеки та в цей спосіб усунула заздалегідь можливі особисті порахунки місцевих чинників.

Інтернування є осторогою для громадянства і після цього, як поділає на нього ця осторога, будуть належати дальші заходи державної влади щодо евентуального дальшого пристосування риґорів декрету президента про поміщення в ізоляційному таборі. Число інтернованих з тернопільського воєвідства розмірно невелике.

Дотично інтервенцій у справі інтернованих заявив начальник Жиборський, що всі інтервенції у компетентних органів влади в справі інтернованих у Березі Картуській будуть тепер без успіху. Про евентуальне звільнення з концентраційного табору по упливі трьох місяців буде рішати таборова влада й урядуючий там слідчий суддя на основі поведення інтернованих у самому таборі, по попередньому порозумінні з відповідним воєводою.

Знесли конфіскату „Діла“.

У четвер, 19. липня ц. р. відбулася чергова розправа за конфіскату „Діла“ (ч. 126) перед трибуналом у складі: радн. Льовер як предсідник і радн. Лясковський та Капецький як вотанти. Згадане число „Діла“ сконфісковано за звіт зі судової розправи проти Микити Бучка і товаришів, а саме за зізнання підсудних та св. Ілька Шевчука. Проти тієї конфіскати адв. *д-р Лев Ганкевич* вніс відклик до окружного суду.

На першій розправі в дні 16. червня ц. р. трибунал допустив докази з протоколів карної розправи проти підс. М. Бучка і товаришів і тому відклав розправу до четверга 19. липня ц. р. Після відчитання протоколів з розправи трибунал по короткій нараді скасував конфіскату згаданого числа „Діла“ як протизаконну.

Прокуратуру заступав прок. *Чемеринський*, а боронив адв. *д-р Лев Ганкевич*.

Мотиви цього присуду враз зі сконфіскованими уступами звіту з явної розправи своєчасно подамо до відома наших читачів.

Свято Поляглих у Раві Руській.

Виділ Філії Товариства Охорони Воєнних Могил у Раві Руській повідомляє отсим усе українське громадянство, що в неділю 29. липня ц. р. відбудеться в Раві Руській *Традиційне Повітове Свято Борців* у такому порядку: 1) в год. 10. ранком соборна Служба Божа і панахида у парохіяльній церкві в Раві Руській; 2) в год. 12. вполудне процесійний похід на цвинтар до могил Поляглих при співучасти всього Всеч. Духовенства повіту; 3) панахида на могилах; 4) проповідь. Свято відбудеться без огляду на погоду.

ЗА ВИДІЛ ФІЛІЇ Т-ВА ОХОРОНИ ВОЄННИХ МОГИЛ:
Інж. Вас. Терпелюк, в. р. *Ст. Совик в. р.*

Усі українські часописи прохаємо цей комунікат передрукувати.

ГОСТРА КРИТИКА ПРЕЗ. РУЗВЕЛЬТА.

Французький щоденник „Ле Тан“ скидає відповідальність за заворушення і страйки робітників у Злучених Державах на господарську політику през. Рузвельта. Колишній синдикалістичний рух навіть не міг мріяти про такі розміри заворушень. Нині підготовила їх „Найра“ своєю політикою управильнення продукції, праці і платень. Завдяки її системі організації та управильнення продукції і праці, революційні сили заволоділи робітничими осередками. Поширення страйку доказує, що його заздалегідь добре підготовано. Якщо цей рух обійме цілий промисл, тоді політика през. Рузвельта принесе Злученим Державам необчислені шкоди.

ТОРГИ ЗА СХІДНЕ ЛЬОКАРНО.

„Морнінґ Пост“ повідомляє, що хоча Німеччина не висловила своєї згоди підписати договір взаїмної допомоги, який піддержують Франція, В. Британія та Італія, то все-ж його не злеґковажить. Цей договір не до вподоби Німеччині, бо припиняє її розмах поширити свою територію. За приступлення до договору Німеччина вимагає згоди на озброєння. Щоденник пригадує, що мін. Саймон прирік рівноправність за підписання договору, але Німеччина вимагає означити цю обіцянку в конкретних числах вояків, літаків і т. д. Щойно тоді Німеччина повернеться до Женеви. Одначе Франція рішуче противиться якимнебудь уступкам. Мін. Барту домагається наперед підписати договір і щойно тоді прийдуть уступки. Німеччина повинна дати докази своєї миролюбивости, а тоді концесії будуть можливі. „Морнінґ Пост“ підкреслює, що становище британського уряду дуже подібне.

Розвязують політичні орґанізації.

З Будапешту повідомляють, що міністр внутрішніх справ розвязав націонал-соціялістичні партії в цілій державі. Причиною розвязання націонал-соціялістичної партії було зорганізування боївок на зразок міліції.

Страшний землетрус в Америці.

ПАНАМА, 19. 7. ПАТ. У цілій державі сильні землетруси. У місті Давід богато будинків розвалилось. Кількадесять осіб ранених. Комунікація з цим містом перервана. Харчі доставлять літаки.

Галицький Магазин Новостей Галицька 15. Поручає вовни, сукна, шовки, зефіри, полотна та всілякі блаватні товари по найнижчих цінах. При закупні товару від 5. зол. даром білети до першорядних кін. 5/73 90-?

Диктатура в країні свободи.

Ню Йорк, 5-го липня 1934.

„Бо країна вольних людей є батьківщиною відважних“ — співали американці може міліоновий раз у свому національному гимні з нагоди Дня Независимости, в середу 4-го липня. Мало коли ці слова мали таке значіння, як його відчуваємо саме тепер, коли то і в нашій новій батьківщині йдуть переміни, які дають свідоцтво відвазі нашого президента, Франкліна Д. Рузвельта.

Він виїхав новозбудованим воєнним кораблем „Гюстон“ на вакації на море дня 1-го липня, але передтим попрощав населення промовою через радіо, у четвер 28-го червня. Як звичайно, так і останнього разу, він говорив до своїх „дорогих приятелів“ і не багато запускався в оборону своєї політики, а коротко сказав, що населення Злучених Держав не боїться тепер кризи, що чується безпечним і не думає навіть про банковий крах, як це було тоді, коли він обіймав владу, у березні 1933 р.

Саме тоді, коли президент приготовлявся їхати на вакації, відомий національний тижневик „Литерарі Дайджест“ з Ню Йорку переводив „плебісцит“ над тим, чи населення Америки одобрює політику свого президента. Цей тижневик знаний з того, що перед кожними виборами на президента він розсилає міліони карток із запитами на різні адреси і на підставі того майже точно предсказує вислід голосування. Таке саме зробив цей журнал і тепер і саме сьогодні оголошений вислід цього „плебісциту“: за політикою президента заявилося 61.15 відсотків на 1,772.163 відповідей.

Це вказувалоб, що критика різних зарядженъ президента не має великого успіху і населення бачить доцільність його спроб. Справді треба назвати ідеї президента спробами завести новий лад -- „ню діл“, як це звичайно говорять -- і сам президент не криється з тим, що це спроби. За них він приймає на себе повну відповідальність, як це він висловив у свому посланні до конґресу дня 8. червня. Але він звертає увагу конґресові, що і його члени відповідають за ті експерименти разом з ним, бо ухвалили йому повновласть на випробування різних нових теорій у законі про „Акт Національної Відбудови“, що його в Америці означають початковими буквами під іменем: Найра. Те, що за рік зробив президент, щоб привести назад рівновагу у великій країні, можна справді приписати обставині, що „країна вольних людей є батьківщиною відважних“. Колиб тут не було повної волі, то ледви чи хто відважилсяб на такі далекосяглі спроби, як це зробив Рузвельт.

Бо ось що, в загальних нарисах, перевів президент від часу обняття влади: 1) покінчив банкову кризу, 2) усунув працю дітей у промислі, наскільки це можливе було зробити федеральним законом, 3) започаткував корпус громадянських робітників для притягнення до праці молодих людей на військовий лад; 4) доручив конґресові асиґнувати 7 міліярдів („біліонів“) дол. на прилюдні роботи для злагіднення безробіття; 5) зменшив виплату підмог для ветеранів там, де ці виплати не були конечні; 6) перевів девалюацію доляра, щоб зрівняти ціни товарів із заграницею, хоч зрештою ця справа ще тепер є дискутована фаховими економістами; 7) старався ввести вищі поняття бізнесової етики; 8) допоміг до відкликання прогібіції; 9) в кінцевій конференції він причинився до закінчення страйку шоферів, 10) створив спеціяльну раду для критики діяльности Найри та іменував на її провідника славного адвоката Клеренса Даррова. Ця рада саме

розвязалась безпосередньо перед виїздом президента на вакації, 11) започаткував спеціяльну раду до переведення дослідів у рільництві і промислі, саме перед своїм виїздом на відпочинок.

Власне іменуванням такої ради виказав Рузвельт свою відвагу. Він не боїться признатись, що минулий рік його праці був роком експериментів і щойно тепер він хоче основно розслідити, наскільки експерименти були вдачні. Головою тієї ради він іменував Доналда Ричберґа, дотеперішнього дорадника Найри. Ричберґ знає докладно справи дотеперішньої відбудови і тому надається до нової роботи. На підставі критики Даррова й інших він зможе устійнити дотеперішні недостачі нової економічної політики Рузвельта і найти спосіб, як зарадити недостачам. Він на самому вступі вже зорієнтувався в положенні і свої поміч[е]ння висловив у промові, виголошеній в День Незалежности перед адвокатським товариством у Форт Ворт, в Тексасі.

На вступі він висміяв тих критиків, які називають президента диктатором. По думці Ричберґа праця Рузвельта — це праця провідника, яка зовсім не вкорочує громадянських свобід, а доповнює громадянську діяльність. Така праця є конечна в такому положенні, в якому опинилась тепер Америка. Ричберґ каже, що те, що завелося в Америці після війни, було хіба самлюбною анархією впливових одиниць. Цю анархію ввели реакціонери. І треба було аж такого провідника, яким показався Рузвельт. „Дякуймо Богові — каже Ричберґ, — що прийшов провідник саме в пору: американський нарід дав себе змобілізувати для громадянської служби, а при тім не втратив ані йоти зі своїх громадянських вольностей: не втратив свободи преси, свободи слова, не потребував заміняти свого убрання ані заживати рицинового олію, щоб стравити чужі ідеї“.

„Коли прилюдне управильнення відносин — міркує Ричберґ — іде задалеко — тоді особиста воля мусить потерпіти і приходить державний соціялізм. Колиж прилюдне управильнення справ за слабе, тоді одиниці використовують цю слабість і експльоатують загал населення на свою користь. Щоб виминути одну і другу небезпеку, треба кооперації всіх інтересованих чинників. Тому нехай здисциплінова[н]і армії людей у чорних, червоних та брунатних сорочках маширують по містах Старого Світу, а американські маси нехай ідуть слідом старої американської конституції для свого добра до більшої безпеки і волі, ніж та, яка була відома тут досі“ — такі були кінцеві слова нового урядовця.

Очевидно, що ці слова це ще не програма, але вони вказують на засади, якими має кермуватись нова комісія. І хоч сенатор з Айдаго, Віліям Бора, вічний мальконтент республиканської партії, називає змагання Найри змаганнями до монополю, то це є один із засобів політичної боротьби для підготовки до осінньої виборчої кампанії. Його промову назвав консервативний демократичний „Ню Йорк Таймс“, такою, що йде проти всього світу. Але що ріжні критичні завваги визначних людей в Америці не йдуть у непамять, пізнати по цім, що саме сьогодні принесли телеґрами вістку з Вашинґтону, що в урядових кругах уже назрів плян заступити орґанізацію Найри самоврядуванням у промислі. Значить: кодекси будуть лише вказівкою для ріжних ділянок промислу, але рада Найри не буде більше мішатись до придержування постанов кодексу. Зате орґани федеральної влади перенялиб на себе якусь контролю над зобовязанням промисловців, даним Найрі.

Таку реформу пропонує ніхто інший, а сам голова Найри, ґенерал Гю Джансон. Він знає докладно законодавство у промислових справах і тому могтиме подбати про збереження засад американської конституції, щоб виминути закидів державного монополю у промислі.

Семен Демидчук.

З польської преси.

„Останній час“.

(„Ґазета Польска“ з 18. ц. м.).

„Виявлення середовища, з якого вийшла ініціятива й виконання жахливого вбивства міністра Річипосполитої, мусітиме спонукати далекойдучі наслідки не лише карної натури. Те, що співучасники злочину будуть винищені та орґанізаційна сітка української конспірації в Польщі здушена — є річчю зрозумілою, якої не треба ані заповідати, ані мотивувати. Річ іде тепер про що інше, а саме про висновки з факту моральної співвідповідальности леґальних українських чинників за всі акти терору, які діються в Польщі, з формальної ініціятиви нелеґальної української націоналістичної орґанізації.

Ставимо цей важкий закид офіціяльним орґанізаціям, головно політичним, що приписують собі право репрезентувати українське громадянство, з цілою холодною надумою. Так, ті чинники несуть співвідповідальність за ґанґрену, яка від ряду літ точить і розкладає український суспільний орґанізм. Це моральна відповідальність, але саме тому вона дуже суттєва і важка. Несуть її тому, що признаючи в теорії терористичну нелеґальну акцію шкідливою і грізною не лише для політичних інтересів, але і для етичних та духових вартостей свого громадянства, у практиці не роблять нічого, або роблять дуже мало, щоби щиро і з успішний спосіб протиставитися злочинній отруті, яка з діявольською послідовністю проникає в жили української молоді та в її психіці нищить рештки людських почувань. Бо пасивність тих, які беруть у свої руки репрезентацію інтересів великої ґрупи населення, є злочином, який хоч здебільша некаральний, може часом дискваліфікувати в моральному сенсі так само, як діла.

Знаємо, що у відповіді офіціяльні українські чинники наведуть нам кільканацять статтей і кілька промов, що осуджують однаково злочинну як бездумчиву політику ОУН. Знаємо про це і ніколи не признаємо цього як оборонний чи оправдуючий арґумент. Бо цілий друкований матеріял у цій справі, який маємо, доказує або нечесність або вимкову безсильність. Або одно і друге.

Так, леґальна українська преса дійсно від деякого часу осуджує прояви руїнницької роботи конспіраційних чинників. Але ніколи не робила цього рішуче і послідовно. Коли одного дня назве щось чорним, то за день його вибілює. А це виглядає на ставлення Богові свічки й чортові огарок. Не вільно одночасно осуджувати нападу в Городку і ґльорифікувати вбивників, або, як перед кількома днями, обвинувачувати здеморалізовану ґрупу соколів у несубординації та одночасно оправдувати їх морально перекиданням відповідальности на тих, що не досить рахувалися з бажанням анархічних елементів.

(Признаючи далі вагу статті д-ра Ст. Барана у „Ділі“ з 23. 6. ц. р. автор посуджує д-ра Барана, що він писав її, знаючи вже про вислід слідства у Варшаві та хотячи „відмежуватися від злочину“ перед оголошенням офіц. комунікату).

Того роду пресова політика не може ділати інакше на українське громадянство, як лише деморалізуюче і розкладово. Бо коли осуджується злочинні факти і вчинки, а одночасно виправдується їх, деколи славиться справників, все те не може впливати на уми загорільців, на яких крім леґальної преси впливає у далеко більших розмірах конспіраційна аґітація не інакше, як тільки підбадьорюючо. Боєвик, у якого розвнуздано найбільше хоробливі інстинкти, не навчивши його думати, переболить формальний осуд за ціну виправдання мотивів його вчинків. Якщо леґальна українська преса хоче дійсно виховувати своє громадянство, мусить основно змінити свої методи. А щоби це могли зробити ті чинники, які цю пресу інспі-

Рештки майже **за дармо**
тільки у нас можна набути
17/73 „БЛАВАТНИЙ БАЗАР“,
Я. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Боїмів ч. 12.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 21. ЛИПНЯ 1934.

С. ЯБЛОНСЬКА.

ЛИСТ З КИТАЮ.

БАНДИТСЬКА ПРИГОДА.

II.

За недостачею арґументів (у таких випадках одинокий арґумент це досвід) я згодилася піти до авта та „виясняти“ жовнірам, що авто справді ґубернаторське, хоч це був зайвий труд, бо коли жовніри не повірили шоферові, то тим більше не повірять мені.

Коли ми наблизилися до авта, крики та погрози жовнірів перейшли у „crescendo“... Посередині між ними ґубернаторський шофер тримався за щоку і спльовував час від часу кровю з поранених уст та певно вибитих зубів.

„Це“ він дістав за те, що сполошив автом коня, з якого злетіла в болото „сама“ жінка пана офіцира, яка їхала на візиту до своєї рідні в ескорті отих жовнірів. Шофер виправдувався як міг, все повторяючи, що він це не звмисне, що це вина авта, що дорога болотиста, що ґумові колеса авта самі ховзаються, через що під гору він мусів гнати мотор, щоб не застрягти в болоті, що... що... Жовніри нічого не хотіли розуміти. Для них було ясно одне, що, жінка офіцира, „якій волосок не смів впасти з голови“ сама впала у болото, та що за це „ушкодження“ офіцирської жінки вони мусіли покарати винуватого шофера.

Ця пригода напевно була би закінчилася двома-трьома зубами шофера, колиб не наша поява, та палкі жести (в браку словника) протестів та обурення двох необережних европейців. Даремне я старалася переконати їх щодо необхідности цілковитої пасивности з нашого боку; вони не могли погодитися з цею нахабною поведінкою китайців.

Їх протести зовсім не подобалися панові капралеві, бо він мов попарений знову кинувся лаяти та бити шофера, у чому всі жовніри помагали йому. Тепер вони були певні, що шофер їх обріхав та що це авто зовсім не китайського ґубернаторства, бо чогож оті европейці так побивались би за чуже авто та чужого шофера?..

На просьби европейців, що не знали ні слова по китайськи, без найменшого переконання, я підійшла до капраля та запевнила його, що шофер не збрехав, що авто таки ґубернаторське, хоч він замісць повірити та вспокоїтися, витягнув свій бравнінґ — і палець на язичку — приклав його до грудей шофера, що трясся наче в пропасниці

— Ось бачите, — завважала я глухо, який результат нашої появи та інтервенції!

— Це ще не кінець, — вигукнув турист і стрибнув до мене, щоб узяти з моєї кишені мого револьвера, до якого я мала необережність признатися при виїзді.

— О, ні, вибачте, — зупинила я його намір. — Револьвера я вам не дам! Вжеж бачите, що їх шістьох, отже вжити проти шість рушниць нашого маленького револьвера булоб безглуздям! Ми малиб щонайменше три трупи.

— Не можемо-ж потурати цій хамській напасти дикунів! Це не лицює нашій гордости!

— Дайте спокій вашій гордости, — докинула я щораз то нервовіше — її треба було залишити перед кордонами Китаю. Тут вона зовсім не на місці. Через вас

— Пеж неможливо! Спокійно чекати, аж вони перед нашими очима змасакрують нашого шофера, — протестував турист.

— Шофера вони не сміють вбити без розказу вищої влади, але нас — колиб ми їх „атакували“ — погроза револьвером вистарчилаб нічого їх не зупинилоб післати нас усіх в прохід у прірвану!

— Ні, справді, — вмішався у нашу загальну суперечку досі мовчаливий лікар, в якого від напружених нервів на чолі грали жили. — Краще покиньте вашу зайву оборону. Цього вистарчить! Навіть життя цього шофера не варте наших трьох!

Турист, якого нічого не всилі було переконати, вперто дивився на нас, без слова відповіді. Його погляд висловлював певну погорду для наших надто обережних міркувань

— Зрозумійте-ж докинула я, мов би на вище виправдання, — що ми на їх землі здані на їх ласку й неласку. Хіба ви не знаєте, що в Китаю найвища влада це влада сильнішого, отже влада озброєних!

По його виді я зрозуміла, що він не всилі перенести образи...

У найвищому схвилюванні він скреготав з ненавистю.

— Одинока влада Китаю це пірати! Одинокі пірати це військо! Але я не китаєць!!!

— В нього душа героя — подумала я без іронії, поважно боючись за закінчення цієї пригоди, якої може, через його геройство, ми не побачимо кінця...

Начеб у відповідь на образливі слова туриста, нашого героя, один із жовнірів, що все ще били шофера, схопив з плеча рушницю і стрілив у воздух, з наміром навести ще більший страх на шофера; доказати там своїм зами перевагу та те, що мають досить для нас усіх куль. В Юнані часто трапляється, що хоч

рують та вдержують, мусять вони змінити своє моральне відношення до питання націоналістичної анархії. Тут входимо в ділянку загально-політичних проблем. Не будемо на цю тему снувати далекойдучих міркувань. Бажаємо тільки випередити арґумент українських леґальних чинників, що їхню акцію проти анархістичної конспірації утруднює те, що не взялося на увагу їхніх політичних вимог. На основі досвіду з кількох останніх років не вільно манити себе, що якнебудь уступка або „концесія" довела би тільки до скаженности і збільшила би терор злочинної організації. Адже-ж смерть Тадея Голувка і Бронислава Перацького доказує, що вбивається передовсім тих, які репрезентують і намагають реалізувати політику злагіднювання, перекинування і втихомирювання. Отже нехай українське громадянство знає, що польський уряд не піде дорогою торгу за концесії перед терором.

Істнують тільки дві можливости української політики. Одна, яку репрезентує ОУН, веде до психічного розкладу української людности вже в найближчім поколінню, до знищення цілого культурного і суспільного дорібку попередніх поколінь, а вкінці до занапащення української справи, як політично-національної проблеми взагалі. Друга, якої спроби реалізації ще не добачуємо, то позитивна праця над збереженням і розвоєм українського національного, культурно-суспільного організму — на основі польської державности; її слід признати і приняти рішуче, недвозначно і з цілою внутрішньою щирістю за основу всіх починів. Баламутне лявірування між одною і другою можливістю веде до побіди першого, руйнуючого напрямку з усіми випливаючими звідтіля наслідками.

Українські леґальні чинники, доки ще є на поверхні політичної дійсности, мають можливість вибору. І мусять його доконати. Коли залишаться пасивними, вважатимемо, що вибрали похилість, яка веде до згуби. Якщо рішаться вести конструктивну політику, яка веде українське громадянство до внутрішньої зрілости і яка є необхідною умовиною його розвитку, тоді знайдуть успішніші, ніж преса, засоби боротьби з розкладовими чинниками. Бож пригадають собі, що користуються широким апаратом впливання на суспільність кооперативними, культурно-освітніми, спортовими, гуманітарними і вкінці політичними організаціями, яких клітини істнують майже в кожнім українськім селі.

Руйнуюча діяльність анархістичних чинників, яка ганґренує живий орґанізм української суспільности, заломиться щойно тоді, коли зустріне бастіони активного протиділання в кожнім українськім приходстві, кооперативі, школі, читальні чи якійнебудь іншій станиці зорганізованого суспільного життя. Тоді щойно побіда буде перехилятися за ідеольоґією розвоєвого позитивізму: анархія стане тратити ґрунт під ногами.

Леґальні українські чинники мусять застановитися над вибором. Останній час."

*

До цієї статті центрального органу ББ — повернемо.

За новими способами хліборобської культури.

I.

ІДУ НА ЗІЗД.

Заохочений тими, що поцікавились моєю статтею „Про біольоґічно-динамічні способи господарювання", в I. книзі „Укр. Агрономічного Вістника", поїхав я на зібрання прихильників цієї методи господарювання, яке мало відбутися 20. червня ц. р. в замку баронів фон Массенбах у містечку Пневи, познанського воєвідства, недалеко німецької границі.

Найближчим сусідом в автобусі з Познаня виявився директор поміщичих дібр з бучацького повіту, емігрант зза Збруча, який теж вибрався на зізд. Вибираючися туди, гадав я, що буду представником „найдальшого сходу", тимчасом директор з Бучаччини показався висланцем ще дальшої смуги краю. Мій товариш подорожі, подібно як я, знав біольоґічно-динамічну методу лише теоретично, на зізді хотів її пізнати практично, щоби покористуватись нею дома у господарстві, рятуватись від господарської скрути.

ГОСПОДАРІ.

При вїзді до Пнев звернув мені товариш увагу, що костел та замок прибрані нашими національними жовто-блакитними прапорами, як показалось гербовими барвами бар. Массенбахів.

Автобус спинився перед брамою замку, ще з другої половини 18. століття, серед обширного старезного парку. Понад столітні, у суворій формі видержані тиси, при головнім вході до замку, свідчать про стару городничу культуру його господарів. Вводять нас рясно прибраними у цвіти сходами, до вітальні, де вже зібралося кільканацятьох учасників зізду. Витає нас голова Союзу прихильників біол.-дин. методи господарства на Польщу, знаний у хліборобських і промислових, головно цукроварських колах, сенатор проурядового бльоку п. К., великий землевласник з Познанщини, а за хвилину господиня дому, надзвичайно ввічлива баронова Массенбах. Між зібраними є між іншими начальниця виділу Рільної Палати з Познаня пані д-р хемії К., кузинка сенатора, яка серед апостолів, учнів і оглашенних нової науки, є невірним Томою, яку сенатор спеціяльно запросив, щоби її наочно переконати про корисні висліди методи.

За пів години, яку використовуємо на взаємні інформації про предмет зізду, вітальня виповнюється учасниками, які приїхали залізницею та автами, яких 30 осіб.

УЧАСНИКИ.

Між учасниками було 5 великих землевласників з Познанщини та колишньої конґресівки, які у своїх господарствах уже стосують біольоґічно-динамічну методу. Як „оглашенний" прибув д-р Р., бадьорий 65-літній вислужений професор двох вищих шкіл, абсольвент 3 факультетів, тепер практичний хлібороб біля Білостока, який при всіх своїх високих фахових кваліфікаціях і поважнім віці, заявив охоту стати учнем нової методи, якщо переконають його її практичні успіхи.

Мені довелось несподівано на західних окраїнах Польщі розмовляти також рідною мовою, тому, що секретаркою бар. М. виявилась німочка з Галичини, вихована в українських інститутах і споріднена з кількома знайомими українцями, що володіла прегарно українською мовою. Не бракло теж представниці австрійської республики — темпераментної віденки мадярського походження, гості цього дому.

На самім кінці знайомимося з організаторами зізду, а саме з молоденькою баронівною Массенбах, яка здобула вже диплом інспекторки хліборобства і надає напрям в господарці своїх батьків та її братом, теж прихильником нової методи господарювання і з двома делеґатами головного досвідного кружка б. д. методи з Німеччини, з інсп. М. К. Шварцом, що веде з великим успіхом городниче заведення і осадничу школу в Ворпсвезе біля Бреми і з дипл. аґрономом А. фон Вістінґеґаузен з німецького Поморя, з походження балтійського німця. Оба панове приїхали вночі умисне на зізд у Польщі з Мінхену. По смачній перекусці сенатор повитав коротко учасників і передав слово делеґатам з Німеччини, які намітили цілі цієї методи взагалі, а зізду зокрема

ЩО ТАКЕ БІОЛЬОҐІЧНО-ДИНАМІЧНА МЕТОДА?

Попробую коротко схарактеризувати методу, відсилаючи цікавіших до „Укр.-Аґрон. Вістника", де побіч цитованої на вступі інформативної статті будуть поміщені рецензії на новіші видання про біол.-дин. методу.

Б.-д. методу господарювання можна вважати за реакцію проти офіціяльно досі стосованих матеріялістичних метод господарювання, які по великих успіхах довели хліборобство у цілім світі до катастрофи. Основою методи є теза, що так як людина тішиться найкращим здоровлям тоді, коли спосіб свого життя по змозі пристосує до природи, так само хліборобство можна утримати здоровим, коли його уладиться згідно з вимогами природи.

Найбільшу увагу присвячує б.-д. метода культурі погноїв. Гноїти, значить тут утримувати і збільшувати живучість ґрунту. Так як людина навіть при найдостатнішім відживлюванні не може бути здорова, коли їжі бракують сили, які дають вітаміни, так і рослина нидіє, коли її відживлюємо односторонне, не підсилюючи ґрунту животворними соками, яких суть, подібно як при вітамінах, не все нам докладно знана, а [illegible] безперечно стверджене.

ШТУЧНІ ПОГНОЇ.

Штучні погної, без яких хліборобство обходилось тисячеліттями навіть на дуже високих ступнях культури, тих вітальних сил не дають, а навпаки ці погної зменшують їх, а при довшім уживанні по короткотревалих квантитативних успіхах убивають їх запас у землі, спричинюючи знану на заході виснаженість ґрунту. Одинокий рятунок від цього вернутись до господарських метод згідних з природою.

До гноєння уживає б.-д. метода погноїв виключно тваринного або рослинного походження і то лише в відповідно переробленім стані, тому, що гній за свіжа ужитий заквашує ґрунт. Найкращий, так сказатиб універсальний погній дає коровячий обірник; відходи інших тварин треба мішати з коровячим гноєм, або змішувати два роди гною з доповнюючими прикметами приміром кінський зі свинячим, бо кожний з тих гноїв перероблений окремо дасть нам погній односторонній. Людські відходи можна додавати тільки в дуже обмеженій скількости, а в ніякому випадку не вільно їх вживати самостійно.

ЯК ЇХ ПРИЛАДЖУЄМО.

Крім цього на погної зужитковуємо всякі відпадки з домашнього господарства, поля і городу, хопту, пирій, дернину, ставарку, землю вибрану з ровів, солому, листя, а кромі цього кістяну і рогову мучку. Рослин, засіяних на зеленім погної не приорюється, лише коситься і також піддається перерібці, бо приорані в сирім стані заквашують ґрунт подібно як неперероблений обірник. Погної переробляємо не в мурованих або цементових гноївнях, які не допускають потрібної скількости повітря і відтинають контакт з біольоґічно активним шаром ґрунту, а на вільному повітрі, в місці заслоненім від вітру і притіненім, але в ніякому випадку прикритім.

До перерібки укладаємо матеріял призначений на погній у мілкі заглибини, викопані в землі, на які 2.50 м. широкі, а довільно довгі залежно від потреби і місця, верствами аж до висоти ок. 1.70 м. над землею, звужуючи постепенно верстви, так, що дістаємо в перекрою форму стятого стіжка. Способи укладу є ріжні залежно від матеріялу, якого до витворення погною вживаємо, але тут не місце входити у подробиці. Відповідно приладжену купу накриваємо торфом, листям, трощею, соломою, а в браку тих матеріялів землею, залишаючи на хребті заглиблення. Щоби приспішити біольоґічну перерібку та додати погноєві динамічного елементу додаємо до купи мінімальну скількість препаратів, витворених з деяких рослин, знаних у народнім лічництві, а саме з крованика, румянку, кропиви, дубової кори кульбаби і одоляну.

(Далі буде.)

Інж. Юліян Мудрак

усі жовніри „озброєні", іноді на цілий відділ є всього одна або дві рушниці, що функціонують. Та я ті часом без куль. У „спокійний час" жовнірам видають тільки по дві кулі через їх неімовірне марнування амуніції.

Одному европейцеві недавно трапилося вернутися з далекої наукової експедиції аж до Юнанфу, в ескорті китайських жовнірів під загрозою зовсім порожніх рушниць. Цілий відділ не мав ані одної кулі тоді, коли сам европеєць і його двох слуг були поважно озброєні.

Певний, що друга куля в рушниці піде у його серце, наш зрезиґнований шофер став на коліна, зложив руки на груди і мовчки чекав на свою смерть.

Ситуація ставала щораз то нестерпніша, хоч я була певна, що без зачіпки з нашого боку, яка їм послужилаб за претекст, ніодин із жовнірів, без розказу вищої влади (щонайменше розказу офіцира) не посміє розстріляти шофера — за що їх самих чекала би смерть. Я була дуже зденервована, вваживши необережність жовнірів в орудуванні бравнінґами, якими вони вимахували на всі боки — не здіймаючи пальця з язичка. Щож лекшого, якби один із тісьмох бравнінґів випалив комусь із нас у груди?

Досі жовніри нас самих не чіпали, бо на наше щастя нас не було в авті в часі випадку. Вони вдоволилися тим, що страшили нас здалека своїми широкими жестами та вистрілами в повітря. Китайцям ніколи не спішно і вони над усе люблять переборщувати щодо своєї „могутности". Ця сцена тяглася в безконечність, хоч шофер уже навіть не пробував боронитися. Він чекав — і мені здається, що в таких випадках з китайцями це цінна виграна.

(Далі буде.)

ҐАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ! По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма ЗИҐМУНТ ЗАЛЕСКИЙ вул. Ботмів ч. 4
1/78 148—186

Великий день Заліщиччини.

В 30-ліття Української Каси. — Святочна академія — Реферати. — Привіти. — Виступ М. Голинського. — Народній фестин.

Дня 12. липня ц. р. святкувала Заліщиччина ювилей 30-ліття істнування „Української Каси", кооп. з обм. відповідальністю в Заліщиках. Ювилей цей дав нагоду кинути оком за всю 30-літню минувшину заліщицького повіту. Воскресли перед нами як живі ті, що вже від нас відійшли, а яких память Заліщиччина збереже на все: це д-р В. Охримович, який, прийшовши в повіт молодим 32-літнім адвокатом, клав підвалини під усі інституції, що тут істнують, у першій мірі під „Українську Касу"; д-р О. Маковей, що був якийсь час головою Надзірної Ради й активним членом інших установ; Ст. Юрків, дир. Народньої Торговлі й інші, що їх портрети вишались на головній стіні великої салі „Народнього Дому", де відбулася тогож дня святочна академія.

По відспіванні місцевим мужеським хором під управою молодого диригента (учителя без посади) п. І. Ткачука „Гимну кооператорів" укладу Роговського, що його публика вислухала стоячи, б. сенатор п. В. Бараник виголосив реферат: „Як повстала й розвивалась „Українська Каса в Заліщиках?" На вступі посвятив згадку помершим членам-основникам і пізнішим членам Каси, а спеціяльно світлій памяти д-ра В. Охримовича, потім привитав присутнього представника „Рев. Союзу Українських Кооператив" З. Пеленського і перейшов до річевого звідомлення. З нього присутні довідалися отсе: 13. VIII. 1903. р. за почином д-ра В. Охримовича куплено реальність за 14 тисяч корон, з чого члени зложили 2.000 корон, а на решту затягнено позичку в „Кр. Союзі Кредитовім". Тогож ще року 59 громадян повіту підписало статут кооп. „Українська Каса". Між підписаними було 55 мужчин і 4 жінки: з них було 42 селян, 11 священиків, 2 світських інтелігентів, а з жінок: 2 учительки і 2 приватні. Членів до війни мала Каса 1.136, у 1925 р. — 88, нині — 371. Уділів до війни: 24.000 корон, по війні 6.500 зол. Запасового фонду було перед війною 3.700 корон, нині 21.000 зол. Вкладок перед війною було 240.000 корон, які звальоризовано а 17.700 зол. По війні вкладки дійшли до 37.000 зол. Позичок уділено перед війною на квоту 654.000 корон, по війні 95.943 зол. На народні цілі тільки від 1925 р. зложила Каса 4.800 зол. Реферат був ілюстрований діяграмами і кінчився урочистим запевненням, що нарід наш, зєдинений в кооперації, вибори собі краще завтра і під духовим і під матеріяльним оглядом.

По звіті хор відспівав Воробкевича „Заспіваймо разом, братя", після чого п. Суярко, власник Торговлі, віддеклямував вірш Р. Купчинського: „В 30-літні роковини". Твір глибокого змісту віддав декляматор якнайкраще. Гучними оплесками привитала саля появу на сцені оперового співака п. М. Голинського, який в супроводі фортепяну (акомпаніював п. А. Рудницький) відспівав: Людкевика „Ой, вербо, вербо" та Балтаровича „Зелені гори". Виконання було прегарне, на жаль, обниженє неакустичною салею, обвішаною чудовими килимами.

По отсій частині слідували устні привіти, що їх започаткував сенатор д-р А. Горбачевський в імени Української Парл. Репрезентації та установ Чортківщини. Він зазначив, що колективний труд спрямує нас на шлях осягнення найвищого ідеалу і побажав, щоб „Українська Каса" зеднала сили, які стоять ще поза організацією. Дальші привіти зложили: д-р Р. Стефанович від філії „Просвіти", п. Р. Будзінська від „Рідної Школи", п. Гораль від „Народнього Дому" в Борщеві, п. Довгополий від О. С. У. К. в Чорткові та вкінці одна селянка від „Союзу Українок" в Заліщиках.

II. частину академії розпочав посол З. Пеленський рефератом „Значіння кооперації для народнього господарства". Реферат був приступний і зацікавив однаково інтелігентів і селян. Присутні почули, що українська кооперація обєднує понад 3.000 кооператив, які бережуть головно селянських інтересів та які перетворять українську суспільність, в котрій кожний буде вміти працювати і жертвувати в хосен народу.

По рефераті появився ще раз на сцені артист Голинський, який, як і перше, під акомпаніямент п. А. Рудницького проспівав настроєві пісні: Гайворонського „Ой козаче мій" та Лисенка „Гетьмани", а як надаток: Січинського „Розжалобилася душа". Розуміється, що оплескам не було кінця. Цеж не так часто доводиться чути у цій закутині таких артистів і почути так уміло виконані композиції.

На закінчення хор відспівав Нішинського: „Закувала та сива зазуля" і Кудрика: „Гей, дрожіть, прокляті злидні!". Після цього б. сен. п. Бараник відчитав низку надісланих письменних привітів, між ними від членів-основниць О. Веселовської й Е. Вітковицької зі Львова, від Українського Банку з Теребовлі, Центросоюзу, Сільського Господаря, Зем. Банку Гіпотечного, Центробанку, Народньої Торговлі, Гол. Управи „Рідної Школи" — всі зі Львова. Академію закінчено національним гимном, відспіваним усіми присутніми.

Пополудні відбувся на площі сусіднього села Добрівляни фестин, у часі якого грали 3 орхестри: з Добрівлян, Касперовець і Торського. Програму в цілости виповнили діти, вивченням яких, як і шиттям строїв, занялась учителька (без посади) п. Ніля Лісевичівна. В програму входили ритмічні вправи і танці. Отже виконано: вправи топірцями під мельодію: „Зажурились галичанки", 2) ритм. вправи трубками і барабанами до слів „Трара-трара", 3) ритм. рухи до пісні: „Боже Великий, Єдиний" укладу Суховерської.

Нажаль, ніяка з орхестр тої мельодії не вивчила і вправляючі мусіли самі собі співати. 4) Танець „Аркан" відтанцювали дуже гарно хлопці. Та тут слід зазначити, що добрівлянська молодь, яка мала занятись уладженням площі, не подбала навіть про кілька дощок, на котрих би ті продукції можна виконати і тому танці відбулись на траві, через що губився ритм. 5) Оплесками нагороджено танець „Катерину" та 6) ритм. вправи дітей в пошитих строях мухоморів. На кінці прийшли 7) хлопячі вежі і 8) ритм. вправи до пісні: „Журавлі" укл. Суховерської. Пісню проспівав уміло хор. Моральна, як і матеріяльна сторона того дня гарна.

Ц.

Цукорня

СТЕЦЬКОВА

Миколая 7.

Словаки про українську справу.

Орган словацької національної партії „Narodnie Noviny", що виходять у Турчанськім Св. Мартині, вмістив статтю Своради Вларського „Витримаємо", в якій автор придивляється до завдань словянської політики та до української справи.

Таж сама ґазета в числі 79 з 11. VII. видрукувала з приводу піднесених питань статтю українця Богдана Грейнюка під наг. „Розвяжім словянську проблему на підставі рівноцінности, рівноправности та справедливости!"

Грейнюк вказує на велике значіння для словянського світу та европейського миру самостійної України, боротьба, якої за свою волю ще не усвідомлена якслід. Автор стверджує загальну тугу українців якнайскорше визволитись та заняти відповідне місце в житті людства. „Тортури, кріваві екзекуції та всякі Соловки — то засоби, що їх уживають безсилі". Автор попереджує перед небезпекою обезцінювати українську справу, що не може прислужитись до словянської солідарности. „Був час коли Росія могла пристойним способом вирішити українське питання. Нині українську справу зачав розвязувати найвищий суверен — народ. Можна бажати, щоб вирішення української справи сталося в рямках словянського порозуміння, одначе боюся двох річей, а саме того, що будуть рішати за нас без нас, та чи не буде вже за пізно. Справи зайшли надто далеко". Автор висловлює задоволення з того, що голос Своради Вларського приходить як своєчасне попередження.

Свято на західних окраїнах.

Посвячення угольного каменя під будову церкви у Тарнавці, пов. Переворськ.

Село Тарнавка — це найдальше на захід висунена греко-католицька парохія в лежайському деканаті, у якій населення говорить українською мовою. Лежить воно далеко за Сяном на полудне від Переворська, у прегарній підгірській околиці. У поблизьких селах, де живуть наші люди, як Заліс́е, Кречовичі, Міротин, Гадлі й ін., зберігся тільки гр.-кат. обряд, зате розговірна мова населення скрізь польська.

Це, здавалосяб, усіми забуте, для нас пропаще, до того бідне село виявило стільки завзяття та посвяти в обороні своєї національности та віри батьків, що може бути прикладом усім нашим загроженим селам.

Тарнавчани, маючи у себе стареньку деревляну церкву (збудована ще в р. 1672!), яка вже здавна і знищена і за низька і за мала, щоб помістити всіх вірних, яких у селі є понад 1.000 душ, рішили під проводом свого ідейного пароха, о. Т. Калинича не зважаючи на злидні та небувалу крізу, побудувати величаву муровану церкву. Проект типово-української трибанної церкви виготовив перед кількома роками інжинір-архітект Е. Нагірний. Саму будову перебрала на себе Кооператива Інжинірських Робіт („К. І. Р."), яка місяць тому приступила до закладин фундаментів, висилаючи на місце технічний провід (інж. Воробкевич) та мулярів-фахівців у того роду будовах зі Станиславівщини.

Ціле село, обєднане цією історичною подією, як один муж стануло до діла. Десятки рук кинулись рівняти збіччя гори, на якому має стануги церква та подавати матеріял. За два дні викопали рови, за тиждень виготовлено фундаменти і нині видніють уже високі на кілька метрів мури нової церкви. Село, хоча одно з бідніших, здане досі виключно на власні слабі сили, без нарікань і внутрішніх спорів та сварок, без огляду на вік і пол помагає при будові. Навіть дрібна дітвора, уставившись рядами, з рук до рук подає цеглу мулярям. Образ дійсно зворушливий, рідкий, небуденний!

І дочекались тарнавчани свого радісного дня. В неділю 15. ц. м. відбулося посвячення угольного каменя цієї церкви. Посвячення довершив о. крилошанин Василь Гриник, представник Перемиської Консисторії та о. крил. Іван Камінський, декан лежайський із Заліся біля Ряшева, в окруженні кількох священиків зі сусідніх парохій. Прибули також п. інжинір Нагірний і Воробкевич та дехто з світської інтелігенції. Не зважаючи на слоту та повені, які в тім часі навістили тамошні сторони, зібрались великі маси народу: селян, селянок, молоді обох полів, дітей. Під мурами нової церкви зложено грамоту з підписами духовенства та чи не всіх тарнавчан. Зі сльозами в очах клали на грамоті дріжучими руками свої підписи і складали грошеві датки старі діди й жінки, бажаючи передати память про себе та своє діло грядучим поколінням. Прегарну проповідь виголосив о. кан. Гриник, загріваючи населення витревати у початому ділі будови церкви та, не оглядаючись на труди й перепони, довести його до щасливого кінця.

Увесь час підчас свята співав дуже гарно вишколений місцевий хор, який при кінці вивів серед підвищеного настрою всіх учасників „Боже Великий". Не було нікого, хто не мав би на очах сліз радости...

Ціле те свято виказало наглядно настрої українського населення на західних окраїнах та залишило незабутнє враження на всіх присутніх. Булоб дуже вказано, щоб українське громадянство ближче зацікавилося будовою цієї нашої станиці та допомогло своїми датками тарнавчанам, які на це з кожного погляду заслуговують, якнайскорше викінчити діло, що має не тільки місцеве, але й загальне значіння. Тим, що хотілиб причинитись якимсь датком до будови церкви у Тарнавці — а повинні це зробити в першу чергу всі церкви та церковні братства! — подаємо адресу, на яку просимо слати зібрані жертви чи датки: о. Теофіль Калинич, гр.-кат. парох у Тарнавці, п. Манастир біля Переворська (p. Manasterz ad Przeworsk).

Товари блаватні

вовни, шовки, полотна, пост'ль

Ф. Ожеховський

Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.

Львів, Ринок ч. 29.

2/78 133—150 Телефон 25-53.

Опанас Гр. Сластьон.

(1855—1933.)

(Продовження.)

ЕТНОГРАФІЧНА ВАРТІСТЬ МАЛЮНКІВ.

Не наша річ оцінювати художню вартість Сластьонових малюнків; тут бажалиб ми тільки звернути увагу на те, що вже сама їх тематика тісно звязує творчість мистця з рідним українським ґрунтом, та що **значна частина його малюнків має неабияку етнографічну вартість.** О. Сластьон бажав стати **українським художником** у повному розумінні цього слова, „**розказати всьому світові про свій народ, його духовні інтереси, громадське та родинне життя**" (як каже він про голяндських мистців звісної доби). Як глядів О. Сл. на своє завдання, показує його оцінка Мартиновичевого дорібку, „Значення Мартиновича, як українського художника-етнографа XIX. в., полягає в тому, що він перший з усіх українських художників на тлі своєї доби не тільки безпосередньо, стихійно, але свідомо пройнявшись науковим розумінням ваги широкої художньо-етнографічної роботи, почав із властивим йому щасливим інстинктом аналітика вишукувати старі селянські типи, а разом з тим він утворив високу художньо-наукову етнографію"... „Таким чином творчість П. Мартиновича нерозривно звязана з епохою „ходіння в народ" і майже вся вона залежить сій епосі". („Спогади", 147—9).

ЛИСЕНКО ПРО ЗВЯЗКИ З ПРОСТОЛЮДДЯМ.

Дуже вдатну характеристику сього часу подає в своїх листах **М. Лисенко,** що як студент київського університету в 1860-тих рр. сам був захоплений хлопоманським рухом, опісля поклав великі заслуги на полі української музичної етнографії: „Боже, Боже! яка то є велика потреба музикові й заразом народникові повештатися поміж селянським людом, зазнати його світогляд, записати його переказн, споминки, згадки, прислівя, пісні й спів до їх. Вся ця сфера, як воздух чоловікові, потрібна; без неї гріх починати свою працю і музикові і філологові. Фолькльор — це саме життя. Я бувши студентом університету, кожне літо, що траплялося мені їздити на село, залюбки віддававсь тій роботі. Через те між іншим і ставсь перенятий духом народньої пісні; вона мене споріднила з людом"... „Фратернізацією з народом ми охоче, старі товариші, колишні давні студенти — займалися і пізніше, по укінченню університета, і через те в наших етнографічних працях є досвід, зрілий осуд річи, дотичні прийоми в роботі кожного фаху"... „Вчіться на сірій свитині, на грубій сорочці, на дьогтяних чоботах: там бо душа Божа седить..." (**Філ. Колесса:** Кілька слів про збирання й гармонізування українських народніх пісень, з доданням листів М. Лисенка).

ЗМІНА ПОГЛЯДІВ НА ЕТНОГРАФІЗМ.

Очевидно, нині привикли ми вже інакше глядіти на етнографізм у мистецтві, літературі й музиці; але-ж при оцінці творчости Мартиновича й Сластьона **не можна забувати, що вони** виросли на ґрунті народництва 1870-тих рр. та що романтичне захоплення етнографією й рідною старовиною творить неминучий стан, через який мусить перейти література, музика й мистецтво кожного народу у свому природному розвитку.

Автім — нема сумніву, що пізнання рідного ґрунту, отже й етнографії, як давніше, так і тепер конечно потрібне мистцеві, що хоче бути речником свого народу, представником своєї доби; очевидно, треба відрізнити копіювання природи від оригінальної творчости. Та які цінности може творити талановитий артист-маляр, що новітню техніку сполучує із знанням фолкльору й людового мистецтва, показують виставки наших художників, згуртованих в АНУМ-і; деякі з їхніх картин визначаються такою свіжістю, оригінальністю й своерідним кольоритом, що даремне шукалиб ми за такими прикметами у тих українських мистців, що живучи в чужих середовищах опанували модерні засоби мистецького вислову, та втратили звязок із рідним ґрунтом.

ВПЛИВ НАРОДНЬОЇ ПОЕЗІЇ ТА МУЗИКИ.

Етнографізм веде Мартиновича простою дорогою до реалістичного трактування побутових тем, як показують його знамениті ілюстрації до перелицьованої „Енеїди" Котляревського та до українських історичних дум.

Вищезгадані народницькі гасла в 1870-тих рр. стосуються вже з деяким поглибленням та приводять наших художників до поважного **вивчування української етнографії,** до студіювання не тільки матеріяльної, але й духової культури українського люду. Вийшовши із середовища, пересяклого українською народньою стихією, О. Сластьон ще з рідних сторін та з молодих літ виніс особливе замилування до народньої поезій й музики; ще як студент університету в часі своїх поїздок по Україні він знайомився з народніми співцями (нпр. з кобзарями Крюковським, Молодином), **цікавиться народньою поезією й музикою,** а в 1875 р. вивчив у якогось кобзаря з с. Ковалів, лохвицького пов. на Полтавщині, дві думи: „Плач невольників" та „Удова", які співав гарним басовим голосом у бистрому речитативі, даючи дуже цінний варіянт кобзарського співу. Ці думи співав О. Сл. замолоду на Шевченкових роковинах у Петербурзі (як сам оповідав мені) при чім характеризувався за українського кобзаря.

(Д. б.)

Філярет Колесса.

Масони у Польщі.

У Відні появилася „Блакитна книга масонів" на 1934 р., в якій подано звіт про масонів у Польщі. Велика масонська льожа у Польщі складається з 13 льож. Крім того істнує 13 незалежних льож німецького союзу масонів у Польщі. Далі від 1921 р. працює теж найвища рада шкотського обряду зі своїми льожами. Масони у Польщі рішили вибудувати свою святиню у Варшаві за 300.000 зол.

—o—

Нечувана спека в Німеччині.

БЕРЛІН, 19. 7. ПАТ. Внаслідок нечуваної спеки у Німеччині на кольоніяльній виставі зацвило кілька екзотичних ростин. І так зацвила бавовна, а риж почав доспівати.

Температура Балтійського моря підскочила до 25 ступнів Цельзія. Такої високої температури не нотовано від 33 років.

З природи й техніки.

СТАЛЕВІ ДОРОГИ.

У Німеччині випробували недавно нову конструкцію сталевих доріг. Є це великі сталеві рушти (6 метрів довгі та 1 м. широкі), які лучать зі собою і так кладуть на дорогу. Вільні місця між сталевими прутами виповнюють відповідним матеріялом (асфальтом, тощо).

Найважнішою прикметою цих сталевих доріг є те, що вони не потребують відповідної підбудови, як інші дороги. Тимсамим надаються вони дуже добре для воєнних цілей (коли швидко треба побудувати нову дорогу в якімнебудь місці) та підчас природних катастроф (нпр. повени). Сталеві дороги будують дуже швидко (1 метер 5 хвилин) тому, що сталеві рушти фабрики виробляють заздалегідь (нпр. зимою), а літом їх тільки складають і виповнюють.

НОВІ СТРАТОСФЕРИЧНІ ПЛЯНИ.

Визначний австр. повітреплавець полк. **Квойка** хоче летіти у стратосферу в ґондолі, що є сполукою отвертого коша з замкненою кабіною. Його ґондоля складатиметься з трьох частин. Долішня частина це елястичне руштування, що має запобігати сильному ударові підчас осіду бальону на землі. У середині цього руштування є стіжковатий посуд, виповнений балястом. Цей баляст можна підчас лету скидати. Над руштуванням находиться друга частина ґондолі, герметично замкнена каюта, куди перейде залога бальону від 6.000 метрів висоти. Вона має подвійні стіни завгрубшки на 1 мм. алюмінєвої бляхи. Простір між стінами виповнений 4-міліметровою верствою асбесту. Над цією каютою находиться третя частина ґондолі: виплетений з лозини отвертий кіш. З нього можна зійти до каюти по шнуровій драбині.

Містота бальону Квойки обчислена на 27 тисяч шестистінних метрів, а має він знятись на висоту 22 км.

93. ПЕРВЕНЬ ВІДКРИТИЙ?

У 180 ч. „Діла повідомляли ми, що італійський фізик Енріко **Фермі** добув штучно, бомбардуючи 92. первень (уран) невтронами — ще тяжчі атоми нового первня, по всякій імовірности 93-ого первня. Найновіше число англ. журналу „Нейчер" (з 14. липня ц. р.) повідомляє, що чеському дослідникові д-рові **Кобліцові** вдалося добути хемічно новий 93. первень. Атомовий тягар нового первня має бути 240, хемічні прикмети нового первня подібні до хемічних прикмет первнів манґану та ренія. Новий первень відкрив д-р Кобіц в урановій смолі з Йоахімсталю. Має він становити один відсоток цієї смоли. Запропонована чеським дослідником назва нового первня є „богеміюм". Цей новововідкритий первень є імовірно теж радіоактивний.

ЩЕ ПРО ВАЙМАРСЬКИХ ПСІВ.

Публікація проф. **Міллера** про „думаючих і говорячих" ваймарських псів викликала ріжні способи пояснення цього явища. Найпростішою спробою є спроба одного марієнбадського лікаря, який пояснює „розмову" псів незвичайно мистецькою і терпеливою тресурою псів їх власничками. Д-р **Тускай** (так називається цей лікар) переконаний, що пси не „розмовляли би", якщоб усунути з кімнати їх власничок.

АРХІВ ПТАШИНИХ ГОЛОСІВ.

Альберт **М. Бранд,** член американського музею історії природи у Ню Йорку, збирає вже від довшого часу і то систематично голоси диких птахів і закріплює їх голоси на грамофоновій плиті.

Бранд їздить зі своєю апаратурою, що зовсім подібна до апаратури, вживаної до знимок тонової фільми, автом Форда і товчеться по преріях, лісах та ґущавинах. Як тільки вчує спів пташки, уставляє мікрофон (навіть на 100 метрів від птаха, щоб його тільки не налякати), реґулює скріплюючий прилад та робить звукову фільму.

Таким робом Бранд поробив знимки голосів майже половини птахів, що живуть у східних стейтах Америки. Притім записав він майже сотню ріжних пташиних окликів. Деколи попали до мікрофону крім співу птахів голоси інших звірів, почавши від жаби, скінчивши на великих хижаках.

ҐУВЕРОВА ГРЕБЛЯ.

Восени 1930 р. почали на границі між західно-американськими стейтами Невадою й Арізоною у „Чорному" Каніоні" ріки Кольорадо (40 км. на південний схід від невадського міста Ляс Веґас), будувати Гуверову греблю, найбільшу греблю у світі.

Сама гребля буде на 240 метрів заввишки. На її будову зужиють яких 3 міліони шостистінних метрів бетону. Утворена греблею водозбірня буде 160 кільометрів задовжки і помістить 37 міліярдів шостист. метрів води. Ця водозбірня зможе наводнити пустинні околиці, порушувати турбіни величезної гідроелектрівні і постачати питну воду. Що найважніше: ця водозбірня буде запобігати повеням.

Гідроелектрівня, що примішена в підніжжя греблі, буде мати 16 турбін потужности одного міліона коней. Вона буде постачати електричного струму для міст і для помп. Ці помпи будуть тягти воду з річки Кольораду понад скелі, що творять долину ріки, до міст, що положені на побережжі Великого Океану. Крім цього електричного струму гідроелектрівні будуть уживати в копальнях золота (у стейтах Калфорнія і Кольорадо), срібла (стейти Кольорадо й Невада) та інших металів.

Для наводнення сухих околиць призначили із водозбірні 3,7міліярда шостист. метрів води. Ця вода має наводнити понад 8 тисяч квадр. кільометрів землі. Розуміється, що водозбірня перед греблею буде управильняти теж стан води у річці Кольорадо і таким чином припинить на майбутнє повені. З тою метою побудовано у водозбірні перед греблею два підскельні тунелі на лівому березі ріки і два такі самі тунелі на правому березі ріки.

На будування греблі та уладження водозбірні мають витратити 70 міліонів долярів, на збудовання гідроелектрівні яких 40 міліонів долярів, на решту біля 20 міл. долярів, разом яких 170 міл. долярів!

ПЕРШИЙ ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНИЙ КОНҐРЕС ДЛЯ ДОСЛІДІВ ПРОМІНЮВАННЯ.

Цей конґрес відбудеться у Венеції від 10. до 15. вересня ц. р. під проводом Марконія. Виголосять на ньому реферати найкращі представники науки всіх країв, а саме індійський фізик **Раман** буде говорити про будову матерії на основі розсіяного промінювання, славний англійський фізіольоґ **Адріян** про електричний струм і біольоґічні явища, американський фізик **Вуд** про звуки і ультразвуки з біольоґії, школа **Ґурвіча** з Ленінграду про проміні Ґурвіча, далі фізики **Блякетт** (Льондон), **М. де Бройль** (Париж), **Комптон** (Шикаґо), **Кулідж** (Шенектеди), **Боте** (Гайдельберґ), **Реґенер** (Штутґарт) та багато інших. З конґресом получена ціла низка прогульок. Зголошення на конґрес приймає ґенеральний секретар конґресу: Dr. Giocondo Protti, S. Gregorio 173 Venezia.

А. Л.

Великий політичний процес у Станиславові.

ШІСНАЦЯТИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ. ВНЕСКИ ОБОРОНИ. — ВІДЧИТУВАННЯ ДЕЯКИХ ЗІЗНАНЬ.

Прокуратор зрікся поставленого ним внеску на вчорашній розправі, а саме, щоб відчитати брошури ОУН та декальоґ ОУН.

Обор. д-р Левицький вніс ствердити факт, що підс. Петрощук служив при війську, переслухати посла **Зиновія Пеленського,** що він ніколи з підс. Скопюком не стрічався, ствердити факт, що часопис „Вісті" є виданий леґальною кооперативою „Терен" у Львові.

Обор. д-р Волянський вносить перевести льокальну візію в Надвірній і Пневі на дорозі, відбутій підсудними з двірця до міста, на якій підсудні уставились би на тих місцях, на яких вони находились 18. серпня м. р., переслухати **д-ра Долинського,** адвоката з Ужгороду, на обставину, що в часі процесу Петра Гоголя в Кошицях у ЧСР виявилося, що Петра Гоголя арештували зараз-же в другому дні по переході нелеґально чесько-польського кордону, що при ньому не найшли ані протипольської ані протичеської літератури та що його арештували під замітом шпигунства в користь Польщі.

З черги оборонець заявив, що він іменем підс. Гоголя уповажнює тутешній суд і польський консулят в Кошицях урядово звернутись до суду в Кошицях, щоб там вглянули в акти тої справи, аби устійнити, що ці обставини, які має ствердити адвокат Долинський, є правдиві.

Обор. д-р Хомин вніс переслухати старосту в Станиславові Пайончковського на обставину, що пожежа в Конюхові, яка була в жовтні 1930 р., і яку уважають саботажем та закидують участь у підпалі підс. Барабашеві, повстала з іскри льокомотиви; засягнути інформацій в суді, що підс. Барабаш тоді, коли була в Конюхові пожежа, сидів у тюрмі. Зареквірувати слідчі акти окр. суду у Стрию в справі Федорика й тов., між якими був і Барабаш, а яких підозрівали в контактуванні з членами ОУН, щоб виказати, що слідство було уморене.

Обор. д-р Старосольський прилучився до внесків згаданих оборонців.

Прокуратор спротивився внескам оборонців; прокураторові реплікували оборонці проф. д-р Старосольський і д-р Волянський.

Рішення щодо тих внесків застеріг собі трибунал на пізніше.

Після двогодинного відчитування ріжних зізнань свідків та письм **обор. д-р Старосольський** ставить внесок відчитати кілька місць з книжечки Тараса Крушельницького „На тихі води", в якій ясно сказано, що Тарас Крушельницький був у Луцьку в 1929 р. з цілою прогулькою пластунів, а ніколи сам.

Прокуратор спротивився цьому внескові, одначе трибунал рішив уривки з вищезгаданої книжечки відчитати.

З черги відчитано зізнання непокликаних на розправу свідків до год. 3.30 попол.

СІМНАЦЯТИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ. ВІДЧИТУВАННЯ БРОШУР, РЕФЕРАТІВ, ВІРШІВ, ТОЩО.

По відчитанні деяких брошур ОУН, рефератів підс. Корінця, віршів та повісти „Апропінкво" підс. Гайдюка оборона зреклася внеску в справі льокальної візії в Надвірній, мотивуючи це слабим здоровлям підсудних. З черги прокуратор зрікся внеску щодо відчитання письм скарбового уряду в Надвірній про скількість грошей у касі дня 18. серпня 1933 р., себто того дня, в котрому арештовано підсудних у селі Пнів під Надвірною.

ПИТАННЯ ДЛЯ СУДДІВ ПРИСЯГЛИХ.

Після цього предсідник відчитав 21 питань для присяглих суддів з артикулу 97 і 165 к. к. (держ. зрада і приналежність до нелеґальних товариств). Оборонці внесли поставити питання в напрямі арт. 165 к. к. до всіх підсудних, крім підс. Чорної та Барана. Прокуратор поставив внесок на евентуальні питання з арт. 167 к. к.

Чергова розправа в четвер.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

Спека в Америці.

Прерії висохли, люди й худоба гинуть.

НЮЙОРК, ПАТ. У середущих стейтах страшна спека, температура доходить до 48° Ц. Загрожує голод і пошесть багатьом стейтам. Промисловий рух завмер. Сонце випалило засіви. Великі прерії зовсім висохли. В Оклягома Сити вбили 600 штук худоби, щоби вкоротити їй терпіння з причини недостачі води. В деяких місцевостях воду видають у малих кількостях. Наслідком спеки згинуло 5 людей. У Канзас Ситі, де рух зовсім завмер, школи зачинені. Над стейтом Тенесі перейшов буревій. Засіви знищені дощами та хуртовиною. Телефонічна комунікація перервана.

Ґенеральний страйк приніс 100 міліонів втрат.

САН ФРАНЦІСКО, 19. 7. ПАТ. Ґенеральний страйк частинно заломлюється. Робітники закладів прилюдного вжитку вертаються до праці. Мешканці Окленд і Беркелі, озброєні палками супроводжують вантажні самоходи в харчами. Британські кораблі вивантажують товари своїми силами. Кораблі інших держав оминають Сан Франціско. Рух пасажирів припинений. Ґенеральний страйк портових робітників приніс уже 100 міліонів долярів втрат.

Несподіваний приїзд большевицьких кораблів.

ШТОКГОЛЬМ, 19. 7. ПАТ. Від кількох днів шведська фльота відбуває маневри на водах біля Ґетеборґа. Шведські літаки і обсерваційні станиці на шведськім побережі запримітили, що вчора вночі кілька воєнних большевицьких кораблів переплило несподівано здовж побережа Швеції.

ВОЄННІ ВІДШКОДУВАННЯ.

ЖЕНЕВА, 19. 7. ПАТ. Швайцарський уряд домагається від ради Ліґи Націй вирішення її спору з Німеччиною, Францією, Італією та В. Британією. Швайцарія домагається відшкодування від урядів згаданих держав за втрати, які понесли швайцарські громадяни на просторі цих держав у світовій війні. З тією метою швайцарський уряд поставив внесок, щоби рада Ліґи Націй розглянула цю справу на своїй сесії в дні 7. вересня ц. р.

В. Британія будує 50 нових ескадр.

ЛЬОНДОН, 19. 7. ПАТ. На вчорашнім засіданні британського кабінету затвердили програму розбудови військового летунства. Кружлять поголоски, що уряд збудує в найближчих роках 50 нових летунських ескадр. Подробиці цього рішення держать у таємниці.

Кріваві бійки страйкарів із поліцією.

СІТЛЬ. 19. 7. ПАТ. 1.200 страйкуючих у Злучених Державах намагалися силоміць дістатись до пристані, де робітники, які не належать до професійного союзу, під охороною поліції вивантажували кораблі. Страйкуючі робітники перервали кордон поліції. Дійшло до кривавих сутичок з поліцією, яка щойно слізними ґранатами розігнала демонстрантів.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 21. ЛИПНЯ 1934.

ФРАНЦ ПАВЛЬ.

Американська ідея.

— До чорта! — кричав містер Робсі, директор і власник „Театру-Робсі" в Буфалло (Зл. Держави) — нащо властиво я плачу вам пенсію? Довкола мене сидять самі драматурґи, мистецькі директори, режисери, секретарі і чорт зна як ви там звется, кожний дістає пенсію Рокфелера, а мій театр сходить на пси! Передучора було в ньому 90 осіб, учора сімдесятьшість! Недалекий уже той день, коли на сцені буде більше людей, як на салі... Треба щось робити! І то найшвидше, бо доведеться зачинити будочку! Може би ви були ласка поламати собі трохи свої цінні голови, це-ж справа вашого прожитку!

Робсі задихався і злобно дивився на своїх співробітників, що обсіли колом похнюплені директорську кімнату, дивлячись у стелю або долівку і завзято мовчали.

— Чи це все, що ви маєте мені сказати? — глузував Робсі. — Чи справді ніодин із панів добродіїв не може спромогтись на сяку-таку ідею санації нашого стану?

Перший звежився касієр:

— Пане директор! Є тільки єдиний спосіб: мусимо знизити ціни білетів.

— Це робили ми вже десять разів і нічого не помогло — вмішався секретар, — Передовсім треба дати щось публиці, щоб її притягнути до театру.

— Зовсім влучно! — підтримав його режисер — треба найти песи, що мають притяжну силу.

— Але треба теж мати творчого режисера, що вмів би їх вивести на сцені — докинув злобно драматурґ.

— Найважніше це талановиті актори — проголосив мистецький директор. — Ми мусимо мати такі зірки, які могли би витримати суперництво зі звуковою фільмою!

— Джорджа Бенкрофта! — запропонував один.

— Або Адольфа Менжу! — додав другий.

— Ні, треба жінки! Наприклад Ґрети Ґарбо.

— Ні, Марлени Дітріх!

— Знаменита думка! Тоді Штернберґ згодиться стати в нас режисером!

— До якоїсь клясичної песи!

— Але модерно поставленої!

— У купелевих трикотах!

Проєкти сипалися як з рукава, дискусія оживала, учасники кричали і суперечалися, були „за" і „проти" — зебавком ніхто не розумів ні слова.

Хвилину слухав Робсі спокійно. Потім ударив пястуком по столі:

— Годі! будь ласка, тихо!

Все замовкло і директор міг говорити:

— Я вислухав ваших думок і мушу їх передумати. Може нам удасться завдяки ним санувати наше підприємство. Може... Я маю одну малу ідею... Покищо дякую вам, мої панове!

І жестом [illegible] своїх дорадників.

На другий день на вулицях міста висіли величезні плякати:

„Робсі Театр".

Від неділі! Тільки 1 тиждень!

!!! Сензаційна драма !!!

ЧОЛОВІК, ЩО ЗАДУШИВ СВОЮ ЖІНКУ

5 дій переслицьованих за В. Шекспіром.

!!! Сензаційний розподіл роль !!!

Отелльо, мурин	Джордж Бенкрофт
Десдемона, його біла дружина.	Ґрета Ґарбо
Яго, ґанґстер	Адольф Менжу
Емілія, вамп	Марлена Дітріх

Режисер: Осип Штернберґ.

!!! Сензаційні ціни !!!

Кожне місце 50 центів!

Передвступна продажа білетів уже почалася!

Драматурґ, мистецький директор, режисер, секретар і касієр не вірили своїм очам.

— Старий збожеволів! — сказав секретар і побіг до канцелярії.

Робсі глянув на нього здивований:

— Чого хочете? Я послухав усіх ваших рад. Я знизив ціни, дав песу, що може притягти публику, підібрав талановитих артистів і заанґажував творчого режисера... Чи все те для вас за мало?

— Навпаки! за багато! Це-ж буде катастрофа.

— Так гадаєте? а я рахую на добрий інтерес. Зождіть до завтра.

*

За той час плякати зробили своє. Щораз більша юрба пхалася до кас театру Робсі, щоб дістати такі неймовірно низькі білети на таку мистецьку виставу.

Катастрофа повені.

ВЕЛИКІ ЗЛИВИ І ХМАРОЛОМИ.

ПАТ повідомляє: Велика повінь, яка лютує від кількох днів у Галичині, Лемківщині і краківськім воєвідстві, далі кріпшає, бо дощі і хмароломи навіщують майже що дня загрожені терени. Вчора обірвалася хмара над громадою Незвиська пов. Городенка. В одній хвилині цілу околицю залила вода, яка знищила шість домів до тла, а кільканацять домів знищила частинно. Вода забрала з гостинця каміння, призначене на направу доріг. У чотирьох місцях потворилися запори довжиною одного кільометра, високі на півтора метрі. В пса Городенка вода залила 200 городів, а 40 покрила шутром і камінням. Шкоди величезні. Кілька млинів стоїть, бо вода позривала млинські колеса. Вода на ріці Стрий і Свіча підноситься. На ріці Дністер у Розвадові вода скоро підноситься. Потік Бродиниця у Надітичах виступив з берегів і залив сіножаті та доми. Вода скоро прибуває. Річка Вирва яка вливається до Дністра, піднесла свої води за кілька годин на 8 м. понад нормальний стан і залила передмістя і нижче положені вулиці Добромиля. Нагла повінь заподіяла в повіті необчислимі шкоди. Вода у Сяні знову постійно зростає, бо минулої ночі в Сяноці впали великі дощі. Ріка Вигор виступила теж нагло з берегів. Розміри шкід величезні.

У Ряшівщині обірвалася хмара і води Вислока з зливами, які вже почали опадати, нагло виступили з берегів і заподіяли величезні шкоди в місті та в повіті.

23 ПОВІТИ ЗНИЩЕНІ.

Повінь навістила і спустошила 4 західні повіти львівського воєвідства, 15 повітів полудневo-середущої частини краківського воєвідства, себто цілу Лемківщину та 4 повіти келецького воєвідства. Найбільше знищені повіти Новий Санч і Новий Торг.

ПОНАД 100 ОСІБ ПОТОНУЛО.

Після дотеперішніх вісток потонуло понад 100 осіб, а між ними кількох вояків підчас ратування. Вода залила кількадесять сіл, позонвала майже всі менші мости і кільканацять більших залізничих мостів та поперервала в багатьох місцях залізничі шляхи. До багатьох місцевостей комунікація перервана зовсім.

800 ЛІТНКІВ ВІДРІЗАНІ ВІД СВІТА.

В Зарабю біля Мисленичь вода зірвала мости і 800 літників відрізані від світа та залишилися без харчів. Сапери на понтонах довозять харчі. Одначе боротьба з мутними хвилями виснажила саперів до краю і вони не всилі дальі довозити харчі.

ТРАГІЧНІ КАРТИНИ.

В місцевостях, де лютує повінь, відбуваються трагічні картини: Багато селян, яких захвилині їх цілий дорібок, не хочуть ратуватися і гинуть враз з дітьми. Під Мисленицями з 4 стукали мутні хвилі води та знищили в одній хат не вспіли вже врятувати людей, які згинули. Запінені хвилі несуть на своїх хребтах повиривані дерева з корінням, збіжа, хати, мости, і трупи людей.

800 ЛІТНИКІВ ВІДРІЗАНІ ВІД СВІТА.

Премієр Козловський враз з мін. внутрішніх справ Косьцялковським і мін. комунікації Буткевичем оглянули з корабля спустошені повінню села і містечка. Ствердили, що біля 30.000 родин без хліба. Тому премієр і міністри вернулись до Варшави, де утворено комітет допомоги потерпівшим від повіні під проводом президента і марш. Пілсудського. Уряд призначив негайно на допомогу 100.000 зол., воєвідський комітет у Кракові 100.000 зол., міністерство суспільної опіки 10.000 зол., а міністерство внутрішніх справ вислало 50 вагонів муки. Крім того львівське воєвідство вислало 10 вагонів муки. Крім тієї негайної допомоги уряд радить над пляном робіт, щоби дати працю потерпівшим від повені. Львівський віцевоєвода приказав зорганізувати воєвідські повітові та місцеві комітети, які збиратимуть датки на допомогу потерпівшим від повені. Православний митрополит Денис видав поклик до єпископів і духовенства переводити збірки.

Літаки з Кракова летять раз-у-раз до місцевостей залитих водою і довозять харчі, пошту та ратують людей.

Вода в ріках Сола, Скава, Дунаєць і Рада опадає. Зате у Вислі підноситься. У Кракові стан води піднісся на 5.52 м. понад нормальний стан. У домбровськім повіті вода загрожує перерванням охоронного валу. Тоді знайшлась би більша частина повіту під водою. До загрожених околиць вислано військо. В Кракові строге поготівля. Телефонічну комунікацію Кракова зі Львовом в останній хвилині наладнано, бо дотепер була перервана. Всяка комунікація з Криницею перервана від 4-х днів.

ЗЛИВНІ ДОЩІ У ЛЬВОВІ.

У середу і в четвер над Львовом лютувала страшна буря з громами, яка заподіяла великі шкоди. По кількох хвилинах вулиці замулила піском вода, яка залила теж деякі помешкання в сутеринах. Підчас зливи припинено трамваї і перервано телефонічну комунікацію і коловий рух.

Дальші транспорти до Берези Картуської.

В дні 6. липня ц. р. вивезли з Городенки до концентраційного табору у Березі Картуській Богдана Рибчука.

НОВИНКИ

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хорущина 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матераци по 7 зол.** 1285 98-100

— **Ревізії й арештування.** В дні 13. липня ц. р. перевела поліція низку ревізій у селі Вербівці, пов. Городенка та арештувала трьох синів господаря Івана Голинського і учителя збірних лекцій Адамчука. Двох менших синів Голинського звільнили після переслухання на станиці поліції у Вікні, а найстаршого враз із Адамчуком відставили до Городенки.

— **Вийшли на волю.** В дні 16. липня ц. р. вийшли на волю з городенської слідчої вязниці Корнило Паничевський і Зенон Багницький, арештовані 17. червня ц. р.

— **З українського життя у Братиславі.** Дня 3. м. м. відбулися річні загальні збори т-ва „Просвіта" у Братиславі, на яких вибрано нову управу т-ва на рік 1934—1935. Головою вибраний д-р А. Шавала, заступн. д-р К. Бризгун, секр. д-р І. Мандзій, скарбн. студ. прав І Сич, культ. реф. інж. О. Яремко, бібліотекар студ. прав Шпак і п. М. Пукач.

— **Влом до церкви оо. Студитів.** Вчора (18. п. м.) підчас сильної бурі, яка лютувала пополудні над Львовом, вломились незнані злочинці (чи один злочинець) до церкви оо. Студитів на Кайзервальді. Вибивши 4 шиби у вікні над захристією, злодій вліз ним до середини, виважив двері до кивоту і хотів забрати звідти чашу. Побачивши, що вона з бляхи, вдоволився тільки її позолоченою накривкою. Крім того забрав металевий напрестольний хрест, вилитий на форму старовинних і розбив церковну скарбонку при входових дверях, з якої забрав ні більше, ні менше, а — 60 сотиків (таку суму ствердив один брат його два). З тою добичею видістався злодій з церкви, сполошений одним з братів, що йшов до церкви, через друге вікно в захристії (над дверми), яке також збив. Разом потерпіла церква шкоду на яких 100 зол. Покликана на місце святотатства поліція найшла відтиски пальців злодія, сфотографувала їх і тепер за ним пошукує.

— **Особисті вісти.** Юрій Всеволод Гургула з Рогатина осягнув у віденській Високій Політехнічній Школі диплом інжинірський (з фаху інжинірської будови) в дні 5. 7. п. р.

— **В кожному міст вул. мін. Перацького.** Аг. Всхуд подає: „На всьому терені південно-східних воєвідств управи міст виступають із ініціятивою до міських рад переміни назв вулиць на вулицю пок. міністра Перацького. До осени ц. р. в усіх містах і містечках у трьох південно-східних воєвідствах назвуть вулиці іменем пок. міністра Перацького".

— **Душогубство й самогубство. У четвер, 19. 7. у Львові надраном Ганельова задусила свого 4-літнього синка, а сама скочила з другого поверха на землю і тяжко поранилася.** Непритомну ратункова каретка відвезла до шпиталю. Причина: матеріяльна нужда і родинні непорозуміння.

— **Смерть петербурської Венери.** У льондонському шпиталі померла в нужді росіянка Вера Таберкова, що колись у Петербурзі носила гордо назву „російської Венери". Вона була селянського роду, аж раз упала в око багатому ювелірові, коли переїздив селом в околиці Петербурга. Таберков узяв її до себе як служницю, зробив її швидко своєю господинею і 3 роки пізніше з нею оженився. Його дім був місцем сходин столичної аристократії та плютократії. Завдяки красі своєї жінки став він головним доставцем царського двора. Один із великих князів замовив раз у Таберкова брилянтовий нашийник такої величини, що сам ювелір мусів їхати за ним особисто до Льондону. Нашийник цей вартости 3 міл. рублів дістала в дарунку Таберкова. Таберкова розстріляли большевики у перших тижнях перевороту; Таберковій, уже в літах, удалось утекти за кордон, але без засобів. Вона жила і померла в нужді.

— **Різні вістки.** Швайцарський уряд заборонив на якийсь час доступ німецьким деникам: „Фелькішер Беобахтер", „Ангріф" і „Берлінер Берзен Цайтунг". — Бельгійський летун Макс Козінс відклав свій лет у стратосферу, з огляду на вітри і бурі. — Бразилія обмежує вїзд для чужинців; з кожної нації зможе річно вїздити тільки 2 проц.; цей розпорядок головно спрямований проти японців, що масово шукають там праці. — У німецькому університеті в Празі призначили професором фармакольогії Гедвігу Лингекер. — Преса пригадує, що цими днями минуло 100 літ від часу, як еспанський уряд скасував „інквізицію" себто право для короля в день Всіх Святих призначувати інквізитора і окремі трибунали, щоб карати єретиків.

NIVEA
улекшує природне опалювання на сонці.
Крем: Зол. 0·60 до 2·60
Олійок: Зол. 1·-, 2·- і 3·50
Pebeco Sp. Akc. w Poznaniu

Криваві події підчас Талергофського свята.

Агенція „Всхуд" повідомляє: „В селі Соколів біля Вирова (пов. Камінка Стр.) місцеве населення постановило поставити на громадському майдані біля церкви памятковий хрест і посвятити його. Місцевий священик о. Содомора відмовився взяти участь у посвяченні та сказав, що не ручить теж за це, чи хід свята буде опокійний. Селяни запросили сусіднього римо-кат. священика о. Чеховича, який посвятив хрест і в промові зазначив із признанням, що місцеве населення є льояльне до держави та горожан поляків.

„Свято це не сподобалось членам ОУН, які озброєні в коли та ножі, напали на учасників свята, багатьох побили, одного з аранжерів свята Мих. Романова, голову читальні ім. Качковського тяжко зранили ножем у груди. Його перевезли до Камінки на лікування. Негайно приїхали з Камінки референт прилюдної безпеки Волошинський та комісар держ. поліції Біннсь, які привернули спокій в громаді та пятьох напасників приказали арештувати й відставити до вязниці окружного суду".

Та хоч продажа щойно почалась, із 14.000 білетів залишилось не більш як 100 білетів по ціні оголошеній. Причина була проста: десяток хитрих ажіотерів викупив всі білети.

Тепер публика кинулась до ажіотерів. Ціни були божевільні, покупці переліцитовували себе, за 50-центовий білет платили вдесятеро і двапятеро більше. На цьому інтересі заробили вони на чисто 10.000 долярів.

*

24 години пізніше секретар передав свому шефові пять телеграм.

Робої пересунув спокійно свою гаванську цигару з одного кутика уст у другий і відчитав телеграми. Після цього передав їх секретареві:

— Читайте.

Секретар поблід:

— Страшна річ! Окрізь відмова! Ні один із замовлених вами артистів не приїде! Що ви зробите?!

— Відкличу виставу?

— А гроші?

— Зверну всім при касі. Пятьдесять центів за білет.

Секретар усе ще кивав сумовито головою.

— Деж цей знаменитий інтерес? Деж ця обіцяна сенсація? Чи вона полягає в тому, що ті бандити-ажіотери видурили від публики таку силу гроша?

— Так саме в тому — відповів Робі — бо всі ці ажіотери це були мої люди...

Переклав *об.*

При всяких нагодах збирайте датки на мандрівні бібліотеки, які підуть на західні землі.

Дивогляди.

Причина розводу.

Суд у Дебречині має клопіт з селянкою Цік, що домагається розводу з досить дивної причини. Її чоловік був до 15-го року життя — дівчиною і називався Єлисавета. Коли вона подумає про це, не може з ним жити. Діки мають давно сина.

„ВПоважана Пані" заборонене.

Окружний суд у Браншвайґу оголосив комунікат, що служба не сміє звертатись до своїх господинь зі словами „Ґнедіґе Фрав", мотив: у національно-соціялістичній добі не можна вживати таких реакційних титулів. Що більше: хто буде їх уживати, того будуть суворо (!) карати.

Фарбовані собачки.

Від довшого часу малі собачки стали модним додатком до жіночої ґардероби. Тепер паризькі дами придумали ще один спосіб прикраси: причепурюють собаки, перемальовуючи їх на всякі коліри. Є вже окремі „сальони", де фарбують собак у цятки, пружки і всякі взори. Ця мода має тільки ту хибу, що люди на вулиці більше зглядаються на собак, ніж на їх власниць.

—o—

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Марія з Михальчуків Гірнякова, померла 18. липня в Любачеві. Похорони відбудуться в пятницю 20. липня рано. В. І. П. 62

Іван Топольницький, емерит. інспектор скарбової палати в Кельцах, помер у Тернополі 15. липня ц. р. в 57. році життя. Покійний власними силами скінчив тернопільську ґімназію, де товаришував з пок. Мих. Галущинським та епископом Будкою. По скінченні прав вступив до скарбової служби, працюючи цілий час у Тернополі, де вже за польської влади став начальником скарбового уряду акциз і монополів. В осени 1931 р. перенесли його до скарбової палати в Кельцах, де небавком і захворів. З причини недуги рака в шлунку перейшов недавно на пенсію і тяжко недужий вернувся до Тернополя, щоб тут закінчити своє трудяче життя. — Цікавився нашим національним життям, виступав він публично як свідомий українець і як високий скарбовий урядовець не боявся виступати (був дуже добрим декляматором) активно на ріжних українських національних святах. Щиро опікувався сиротами з українського захисту, збираючи всюди, де міг, для них підмоги. Погідної, веселої вдачі — хоч за молодих літ дуже бідував і сам пробивався лекціями в часі ґімназійних та університетських студій — грав помітну ролю в житті українських товариств у Тернополі. Був довший час членом виділу і головою „Української Бесіди", головою „Тернопільського Бояна" та діяльним членом інших місцевих українських товариств. Його похорони в дні 17-го липня п. р. випали величаво. Проводив Преосвящ. Будка в товаристві пятьох священиків. Співав злучений хор „Терн. Бояна" і „Молодої Громади" під управою п. Менцінського. Над могилою попрощали Покійного промовами епископ Никита Будка, як його шкільний товариш та особистий приятель, та посол др. Степан Баран від українського громадянства і місцевих українських установ.

В. Й. П.!

З листів до Редакції.

Відгуки бунту на Сокільському Святі у Львові.

До Хвальної Редакції „Діла" у Львові.

Старшина Рух. Т-ва „Сокіл" у Ременові, пов. Львів, просить помістити у Вашому часописі отсе вияснення:

У звідомленні з пресової конференції „Сокола-Батька" подано між іншим, що наше Т-во було місцем бунту — знаного інциденту на Ювилейному Святі Українського Сокільства у Львові в дні 1-го липня 1934 р.

Цей закид є нестійний і минається з правдою тому що наші чети (учасники, посестри й побратими) вправи виконували і ніякого бунту ніхто з членів нашого Т-ва не робив.

Точне звідомлення вислали ми до Старшини „С.-Батька" у Львові.

Тих, які активно виступили на Святі, відмовляючи послуху Старшині „С.-Батька", ми не похвалюємо, тому, що такі й подібні бунти є недопускальні в сокільській орґанізації, та у великій мірі шкідливі для нашої Нації.

Колиб ми навіть мали якісь жалі до Старшини „С.-Батька" чи до її поодиноких осіб, то знаємо, що такі справи полагоджуються на Загальних Зборах — ніколи перед тисячами мас через відмовлення послуху.

Так повинні були поступити ті гнізда, що на площі відмовились від виконування вправ.

За Старшину Т-ва „Сокіл" у Ременові:
Ковалишин Стефан, голова. Тис Стефанія, справник.

Ременів, 17-го липня 1934 р.

—o—

Спорт.

УКРАЇНА — ОҐНІСКО.

Перші змагання України з ярославським Оґніском за мистецтво Окружньої Ліґи відбудуться в неділю 22. п. м. на грищі Погоні. Початок: год. 5. попол. Попередять змагання в год. 3. попол. Степ — Україна II.

ТРИЗУБ — СОКІЛ (Бібрка).

В неділю 22. п. м. відбудуться між цими дружинами змагання за мистецтво У.С.С. на грищі Р.С.К.О. на Богданівці. Початок: 5. год. попол. Змагання викликали велике зацікавлення з уваги на добру форму обох дружин. Попередять змагання дружин молодших.

Ужгород. С. К. „РУСЬ" — Ч. С. К. 3:1 (1:0).

Змагання відбулись на грищі Руси, що мала помітну перевагу над своїм льокальним чеським противником.

Чернівці. Драґош Вода — Довбуш 5:1 (3:1).

ЗМАГАННЯ ЗА ЧАШУ СЕРЕДУЩОЇ ЕВРОПИ.

Відень. СПАРТА — ГУНҐАРІЯ 1:1 (1:0).

І шесті змагання, розіграні у Відні, покінчились ремісовим вислідом. Гра була двічи продовжена, та все одно ні одна ні друга дружина не могла виграти. Прийшлось витягати жереб і щастя усміхнулось до Спарти, яка буде далі змагатись з Адмірою.

Відень. АДМІРА — СПАРТА 0:4. Після цієї програної Адміра відпала остаточно від дальших змагань за чашу середущої Европи.

Будапешт. ФЕРЕНЦВАРОШ — БОЛЬОНІЯ 1:1.

РЕКОРД СКОКУ.

БЕРЛІН. ПАТ. У Дісельдорфі відбулися легкоатлетичні змагання при участи американських змагунів. Молодий німецький змагун Вайнке устійнив новий рекорд у скоці у височінь осягнувши 1·97 м. Американський змагун Шпіц осягнув 1·95 м.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича. Косів:
20. VII. Детектив.
21. VII. Королева кіна.
22. VII. Залізна острога.
23. VII. Чумаки.
24. VII. Мазепа.

Великий Міський Театр.
Нечинний з причини ферій.

Театр Ріжнородностей.
Нечинний з причини ферій.

Кіна.

АПОЛЬО: „Життя є гарне".
АТЛЯНТИК: „Буритель".
ВАНДА: „Жінка з Монтекарльо".
КАСІНО: „Гніздо залюблених". Танцюристки в Буенос Айрес.
КОЛІСЕЙ: Нечинне.
КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Баль білих ліжечок" (із Містенґет), Барту в Польщі.
МАРУСЕНЬКА: „Романс Маньки Ґрешної" та ревія.
МІРАЖ: „Навіщо працювати" (Флін і Флап) „Біла левія".
МУЗА: „Плятинова бльондинка".
ПАН: „Велика княжна Олександра", „Шпіон у масці".
ПАЛЯС: „Пробоєва бриґада Захарова".
ПАСАЖ: „Червоний діввол", ревія „Тітка Теофіля".
СВІТ: „Порт Сан-Дієго", „Заборонена мельодія".
СОНЦЕ: „Давид Гольдер" і ревія.
СТИЛЕВЕ: „У слідчій службі" та ревія.
ХИМЕРА: „Цвітка степу" (Чарльз Фарел).
УТІХА: „Сховайте ваші смутки" та ревія.

Читайте „Діло"!

Закордонне радіо.

Пятниця, 20. липня 1934.

Відень (506,8) 18·10 Вок. концерт (Бурґер, сопран, Райтер, баритон), 23·00 Спів (Франчекі, баритон), **Братислава** (298,8) 12·30 Концерт, **Брно** (325,4) 18·00 Двожакові пісні, **Прага** (470,2) 21·00 Концерт, **Білгород** (439,8) 18·30 Словінські пісоньки, **Берлін** (356,7) 16·00 Концерт, **Кеніґсвустерґгавзен** (1571) 20·15 Концерт, **Кельн** (455,9) 17·15 Балади (співає Штрінц у супр. фортепяну), **Ляйпціґ** (382,2) 16·00 Концерт, 21·00 „Дер церброхене Круґ" ком. Кляйста, **Будапешт** (549,5) 20·00 Концерт оп. орхестри, **Міляно** (368,6) 11.30 Популярна музика, 20·45 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 17·10 Легка й танкова музика, 20·45 „Мадам ді Теб" оп. Льомбарда.

Субота, 21. липня 1934.

Відень (506,8) 12·30, 13·10 Концерт, 20·30 Одноактівки: 1) „Дер Камерзенґер" Ведекінда, 2) „Дер Гайратсантраґ" Чехова, 3) „Зайтенвеґе" Нусіча, **Братислава** (298,8) 19·10 Чеські та словацькі нар. пісні, 20·00 „Аннете" муз. песа Костала, **Мор. Острава** (259,1) 18·15 Легка музика, **Прага** (470,2) 21·00, 22·30 Концерт, **Париж** (1649) 20·30 „Трубадур" оп. Вердія, **Білгород** (439,8) 13·00, 19·30 Пісоньки, 18·30 Нар. мельодії, **Любляна** (569,3) 20·30 Пісні, **Берлін** (356,7) 12·00, 18·20 Концерт (музика, спів), **Гамбург** (331,9) 19·00 Фортепян, 19·30 Радіохор (нар. пісні), **Кельн** (455,9) 13·00 Нар музика, 16·00 Концерт військ. трубної орхестри, **Ляйпціґ** (382,2) 20·15 „Дас фервуншене Шльос" оп. Мілекера, **Беромінстер** (539,6) 19·00 Веселі пісоньки, 20·30 „Дас Шварцвальдмелель" оп. Єсля, **Будапешт** (549,5) 12·30 Концерт, **Міляно** (368,6) 13·00 Тріо, 20·45 „Ісабо" оп. Масканія, **Рим** (420,8) 17·10 Вок. інстр. концерт.

Львівське радіо.

Пятниця, 20. липня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 12·10 Концерт сальонової музики, 13·05 Оп. арії (гр. пл.), 13·55 З ринку праці, 14·00 Експортові вістки, 16·00 Година легкої музики, спів, 17·00 Авдиція для хорих, концерт орхестри, 17·30 Концерт симф. орхестри, 18·00 Репортаж, 18·15 Спів, 18·3- Музика з ґр. плит, 18·45 Балачка про чаленддж, 19·0 Всячина, 19·15 Джезова музика (ґр. пл.), 19·50, 19·55 Спортові вістки, 20·00 Концерт польської музики, 20·02 Почт. техн. скринька, 20·12 Балачка про симф. концерт, 20·22, 21·15 Симф. концерт, спів (Дитас, бас), 21·05 Сто гарних книжечок, 22·05 У батьківщині сирени (фейл.), 22·20 Танкова музика.

Субота, 21. липня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 12·10 Легка музика, 13·05 Камер. музика з ґр. пл., 14·00 Експортові вістки, 14·05 Збіжева біржа, 16·00 Легка музика, пісоньки, 17·00 Авд. для старших дітей „Горст Весельтоне", „Варен і Гарен", 17·25 Оп. арії, пісні і дуети (Лада, сопран; Зніч, баритон), 18·00 Літ. фейл. „Що читати", 18·15 Фортепянові твори, 18·45 Фейл. „Жовква", 19·00 Всячина, 19·15 Хор Юранда й Юр. Маро (ґр. пл.), 19·50, 19·55 Спортові вістки, 20·0 Концерт польської музики, спів (Корвін-Шимановська), 20·30 „Ґдиня та її роля в господарському й політ. житті Польщі," 20·40 Пісоньки (Ганка Ордонівна), 21·12 Концерт легкої музики, 22·00 Актуальна балачка, 22·10 Джезова музика, 23·05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові в приватних оборотах 5·27 1/2 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 26·75, Париж 34·91, Берлін без трансакцій, Цюріх 172·65, Амстердам 358·50, Прага 2·—, Міляно 45·45, Нюйорк кабель 5·30 1/8, Нюйорк чеки без трансакцій.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 20. липня п. р. кооператива платив за:

1 к.	десер. масло	1·90 зол.
1 л.	молока	0·13 „
1 л.	сметани	0·55 „
1 к.	яєць	2·25—2·30 „

Тенденція на масло вдержана, на молоко, сметану та яйця слаба.

Маслосоюз повідомляє, що від 21. липня п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомисарні „М. С." у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Курята	(пара курят важить не менше як 1·50 кг.) за 1 кг.		0·90	зол.
Кури	I кляса	„	0·80	„
„	II „	„	0·60	„

Тенденція спокійна.

ОПОВІСТКИ

Комітет Академічного Дому у Львові розписує оцим КОНКУРС на адміністратора Акад. Дому. Подання вносити до Комітету на адресу Управи Академічного дому (Львів, вул. Супінського ч. 21.) до дня 15. серпня 1934. з такими залучниками: 1. Curriculum vitae; 2. Свідоцтво з останнього іспиту; 3. Опінії студентських й загальногромадянських українських установ. За Комітет: Др. Юлій Савчак в. р. (голова). 2—2

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

НОТАР пошукує субститута. Відомість під: „Нотар" до Адміністрації. 49 3—3

СПОЖИВЧИЙ СКЛЕП у середмісті продам негайно. Відомість до Адміністрації „Діла" під „Негайно". 63 1—1

Др. Мед. Володимир Трутяк
лікар
відчиняє канцелярію в половині серпня ц. р. **в Делятині.**

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . зол. 0.35
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках . „ 0·60
„ на першій сторінці . „ 0·80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . „ 0·10
шукаючі праці . . . . „ 0·07
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . . зол. 480—
„ „ 1/2 . . . . . . 250—
„ „ 1/4 . . . . . . 130—
„ „ 1/8 . . . . . . 70—

За редакцію відповідає Олександер Костик   Видає Видавнича Спілка „Діло"   З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.